

BOERDERIJ 'PAKKEBIER' IN DALE

door John Howard Somsen [2353]

Toen ik vorig jaar voor de tweede keer naar Nederland terugkeerde wilde ik precies uitzoeken waar mijn Somsentak, Jan Hendrik Somsen [1881], gewoond had, kort voor men naar Amerika emigreerde. Derk Somsen, Zwolle[130] vertelde mij, dat het één van de nog niet opgehelderde vragen was, maar dat hij dacht, dat ze vanuit Dale vertrokken waren. Dale is een buurtschap net ten noorden van Aalten.

Na een korte les in 'Hoe word ik een echte Somsen-jager' gingen Theo Somsen [227] en ik op een ochtend vroeg op pad om te zien, wat we konden ontdekken.

Onze eerste gang is naar het archief in het gemeentehuis van Aalten. We zijn zo gelukkig daar de archivaris Peter Meerdink aan te treffen, die van zo grote betekenis is geweest bij het aanvankelijk onderzoek naar onze familiegeschiedenis. Hij neemt, reuze hartelijk, er ruim de tijd voor om ons, ondanks zijn drukke agenda, te helpen.

r.-l.: Peter Meerdink, Hoofd Archief van Aalten en John Howard Somsen Jr. [2353]

Uitgaande van het feit dat Jan Hendrik in 1881 geëmigreerd is, zoeken we in Aalten registers van de burgerlijke stand door van Dale van 1870 tot 1880. Eureka! Daar staat het – de komst van mijn overgrootvader en zijn gezin naar Dale 27a. Vervolgens doorzoeken we de registers van 1880 tot 1890 en daar treffen we hen weer aan met een

John Howard Somsen Jr. [2353]

aantekening, dat ze naar Amerika zijn vertrokken. Geweldig! Maar waar is Dale 27a? In het huidige Dale bestaat dit adres niet. Om het toch te vinden, moeten we de burens aan weerszijden opsporen: Assink op Dale 26 en Scheurs op Dale 27. We hebben geluk dat deze burens generaties lang in hun huizen zijn blijven wonen, zodat we de vele adreswijzigingen tot op de dag van vandaag kunnen traceren.

Na een nauwkeurig onderzoek vinden we gelukkig de Pakkebierweg op een kaart van Dale. Vervolgens trekken we er per auto op uit om die weg echt te vinden. Het duurt wel even om er te komen, omdat deze weg aan de andere kant van een beek ligt, vanaf de hoofdweg gezien, en we moeten er heen via een zandweggetje.

*Pakkebierweg (pijl boven)
Somsenhuis (pijl onder)*

's Avonds is er een gesprek op de Pakkebierboerderij met:

Gerrit Jan Rensink, de 54-jarige huidige eigenaar,
Rina Rensink-Wamelink, zijn vrouw, geboren in Vragender,
Nicoline Rensink, zijn dochter en
Pieter Rensink, zijn zoon.

Register van de burgerlijke stand van Dale

1880-1890	26 Assink	27a Somsen	27 Schreurs
1881		Pakkebier	
1890-1900	26	27	28
1900-1910	28	29	30
1908		Hoftijzer	Schreurs Jr.
	38	39	40
	41	42	43
1919		Helmink	
1920-1930	33	34	35
ca. 1950	'Wilpshof', Welpshofweg 4	Helmink 'Pakkebier' Pakkebierweg 1	'Boombeek' Vellegendijk 2

En met de voorzitter van de Somsen Stichting, Theo Somsen [227] en John Howard Somsen Jr. [2353], adviseur en schrijver van dit artikel. Gerrit Jan Rensink heeft zijn informatie gekregen van zijn overleden vader, Jan Willem Rensink. Zijn woorden staan afgedrukt in normaal lettertype, *ons commentaar staat schuin gedrukt*.

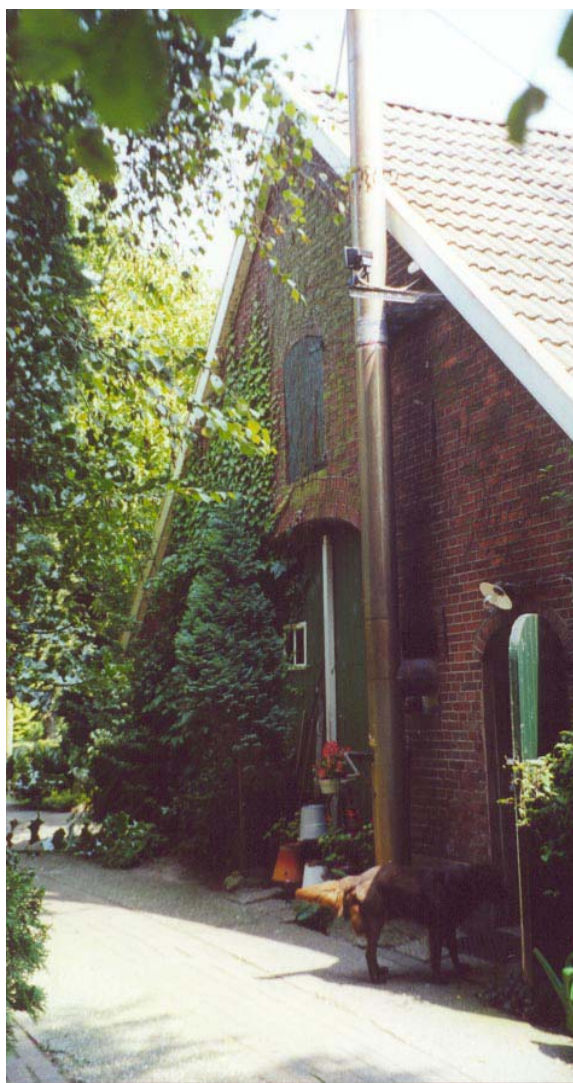
Jan Hendrik Rauwerdink bouwde het huis. *Misschien waren het de vader en/of broers van Janna Hendrika Somsen-Rauwerdink [309] omdat Jan Hendrik Somsen [308] er in 1878 voor het eerst belasting voor betaalde, volgens Peter Meerdink.*

Het moet altijd een eigen boerderij geweest zijn en niet gehuurd.

In juli 1881 werd de boerderij verkocht aan Pakkebier, een bijnaam van de koper, het betekende letterlijk: *'Pak een biertje'*. Daarom wordt de boerderij nog steeds Pakkebier genoemd. *Laten we er maar een biertje op nemen, omdat Jan en Janna in die tijd naar Amerika emigreerden.*

In 1908 werd de boerderij verkocht aan Hoftijzer, omdat Pakkebier geen rechtstreekse nakomelingen had. De vrouw van Hoftijzer was een nicht van Pakkebier. Toen Hoftijzer de boerderij kocht, was er ongeveer drie hectare land bij. In 1923 kwamen Jan en Janna Somsen uit Amerika terug voor een bezoek.

Dat klopt wel, alleen was het in 1912, toen ze terug kwamen om de erfenis te regelen van Janna's vader. Dit was de enige reis terug die ze naar Nederland maakten.

Achterkant van 'Pakkebier'

In 1919 werd de boerderij verkocht aan Helmink. Helmink werkte jarenlang in Duitsland (Düsseldorf) en was getrouwd met Mevrouw Helmink-Rosenbaum, een Duitse.

Het echtpaar Helmink - Rosenbaum had een dochter, die met Jan Willem Rensink trouwde, de ouders van de huidige eigenaar, Gerrit Jan Rensink.

Jan Willem Rensink stierf zeven jaar geleden, in 1995. Zijn vrouw leeft nog en bewoont haar deel, in het huis dat werd bijgebouwd in de jaren vijftig. Zij werd op deze boerderij geboren.

Het oorspronkelijke huis staat er nog, hoewel het voor het grootste deel is verbouwd.

Origineel zijn nog:

- de tegels in de haard,
- de slaapkamer, die nu een kleine eetkamer is,
- de plavuizen, die van de kamer naar de hal zijn verhuisd. De plavuizen in de andere slaapkamer liggen onder de vloerbedekking, →

-de achterkant van het huis, met de opening van de grote deel deur, de hooizolder en de kleine deur.

Tot zover ons gesprek.

Gerrit Jan is geen boer, hij werkt elders. Hij woont met zijn gezin op deze boerderij sinds 1971.

Nicoline laat ons een luchtfoto zien van de boerderij en de omgeving. Het grasland aan de overkant behoort bij de boerderij.

Alle bomen langs de oprit naar de boerderij heeft Gerrit Jan zelf geplant.

Mooie beukenbomen zijn het.

De Slingebeek is de beek die langs de grens van het land loopt.

De weg heet **Pakkebierweg**, de brug Pakkebierbrug en de boerderij heet **Pakkebier**.

Gerrit Jan bezit een mooi schilderij van de boerderij, op een paneel. Het is geschilderd door een onderduiker omstreeks 1942, tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Zijn naam is waarschijnlijk *Hagenbeek*, maar de signatuur is niet goed leesbaar.

Het schilderij

Dit is het slot van een vruchtbare zoektocht naar een historisch Somsen-woonhuis . ■

KIJK MIJ NOU...!

Teun Hunse [68] showt trots zijn enorme vangst. Vanuit zijn woonplaats *St.Catharines* , ON. Canada bracht hij juli 2001 een bezoek aan zijn kinderen en kleinkinderen. Zij gingen naar **Baptiste Lake**, ongeveer 350 km Noord Oost van Toronto.

En zowaar, het vissen was een groot succes. Geen visserslatijn, dus.

Zoals we op de foto kunnen zien was het een

echte kanjer.

In Teuns net ligt een baars met een gewicht van ongeveer vier Canadese ponden.

Een royale avondmaaltijd. Had je wel een goed recept, Teun?

Ik wou dat ik er bij had kunnen zijn... ■

Gree van DS